

РЕШЕНИЕ

№ 7063

гр. София, 20.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в публично заседание на 05.10.2026 г. в следния състав:

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **7386** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 26 ал. 12 и чл.24 и от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).

Образувано е по жалба на жалба на А. С., [дата на раждане] , гражданин на Р. федерация, чрез адв. О. Б., посочен съдебен адрес: [населено място],1000, ул.П., № 9, ет.4 срещу Заповед рег. № 513з-6123/04.06.2026г. издадена от началник на отдел „Миграция“ – СДВР, с която на жалбоподателя е отказано предоставяне на право на продължително пребиваване.

Твърди се,че жалбоподателят е търговски представител по пълномощие на чуждестранно търговско дружество,собственост на майка му и същевременно студент в СУ с редовен студентски статус.Подаденото от него заявление е на основание чл.24 ал. т.6 ЗЧРБ – търговски представител. В този контекст и при постановяване оспорваният акт се твърди,че ответника е допуснал следните нарушения:

Органа очевидно е изложил мотиви предназначени за друго лице или производство. В т.ч. жалбоподателят не е гражданин на И.,както е посочено и което представлява груба фактическа грешка водеща до нищожност или най-малкото отмяна.

За всички членове на семейството му са издадени едновременни заповеди за отказ,в т.ч. майка му,баща му и брат му.

Принудителното напускане на страната означава незабавно прекъсване висшето образование на жалбоподателя.Същевременно е отнета и картата му за пребиваване,респ. от този момент изпълнението на заповедта е вече факт.

Налице е нарушение на материалния закон, като е безспорно, че жалбоподателят е търговски представител по пълномощие на чуждестранно търговско дружество, което е валидно законово основание.

Успоредно с това органа е нарушил чл.35 АПК като не е изсушал надлежно жалбоподателя при постановяване заповедта. ННарушени са чл.36 и чл.37 АПК като не са събрани всички относими доказателства за студентски статут в СУ и търговското представителство по пълномощие. Нарушен е и чл.6 АПК като не е съобразен студентския статут на жалбоподателя и последиците спрямо него.

Нарушена е нормата на чл.8 ЕКПЧ-право на семеен живот, като едновременно отнемане на правото на пребиваване на всички членове на семейството е несъразмерна намеса в семейния живот. Нарушено е и правото на образование по чл.2 от Протокол №1 към ЕКПЧ. Ответната страна - началник на отдел „Миграция“ – СДВР изразява становище за неоснователност на жалбата.

По силата на чл. 10а ал.4 ЗЧРБ отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека.

ВАС е имал възможност да постанови, че: „За да бъде допустима жалбата против отказ за издаване на виза тип „D“, е необходимо и достатъчно оспорващият да посочи конкретните обстоятелства, поради които с отказа за издаване на виза се нарушава упражняването на гарантирани от ЕКПЧ права и свободи. Едва с решението си по съществото на спора, след като прецени събраните в хода на процеса доказателства, съдът следва да установи дали оплакването за нарушаване на основни права е основателно. Като е сторил това в рамките на проверката по допустимост и редовност на жалбата, съдът е допуснал съществено нарушение на съдопроизводствените правила, в резултат на което е постановил неправилен съдебен акт.“./виж Определение № 4310 от 20.04.2026 г. на ВАС по адм. д. № 3541/2026 г. и др/.

В този смисъл наличието на нарушение на основно право предоставено по Конвенцията е въпрос по същество, който съдът следва да анализира. Ясно следва да се подчертае, че разпоредбата на чл. 10а ал.4 ЗЧРБ не допуска под формата на бланкетното посочване на защитимо право по ЕКПЧОС да се претендира незаконосъобразност на посочените от ответника основания за отказ, освен ако същите не ограничават или нарушават посоченото право. В този смисъл всякакви твърдения за алтернативни пороци на акта могат и следва да бъдат разгледани само и единствено във връзка с посоченото право.

Ето защо следва да се приеме, че процесната жалба е допустима и редовна, като подадена в съответствие с изискванията за форма, съдържание и приложения, от активно легитимирано лице - адресат на заповедта, в срока по чл.149 ал.1 от АПК, срещу одлежащ на обжалване акт по чл. 10а ал.1 ЗЧРБ, в съответствие с изискванията на чл.150 и чл.151 от АПК и като такава подлежи на разглеждане по същество.

По съществото на спора, с оглед твърденията на страните и предметът на служебна проверка, съдът съобрази и приема:

Със заявление вх. № 100979 от 14.04.2026г./по деловодния опис на отдел „Миграция“ СДВР/ жалбоподателя е поискал предоставяне право на продължително пребиваване, с приложени към него документи.

След анализ на подаденото заявление и придружаващите го документи е постановен и процесно оспорваният отказ.

В мотивите на акта е посочено, че е налице основание за отказ по чл.26 вр. чл. 24 ал.1 т.6

ЗЧРБ. Посочено е, че цялостният анализ на документите и фактите по подаденото заявление и посоченото основание водят до заключение, че в периода от 01.04.2025г. до датата на постановяване акта жалбоподателят не е осъществявал дейност на търговски представител съгласно условията на чл.24 ал.1 т.6 зчрб.

В подкрепа на това заключение, органа се е позовал и на факта, че при явяване на гише в отдел Миграция, А. С. е уведомен лично, че следва да представи преведени на български език и легализирани доказателства каква дейност е извършвал като търговски представител, като в отговор на 28.04.2026г. той е представил единствено декларация. За нея е прието, че не доказва по никакъв начин участие и принос към търговското представителство.

По силата на чл.23 ал.7 ЗЧРБ - директорите на дирекция "Миграция", на Столична дирекция на вътрешните работи, на областните дирекции на Министерството на вътрешните работи или оправомощени от тях длъжностни лица издават или отказват издаването на разрешение за продължително или краткосрочно пребиваване на чужденец на територията на Република България, освен ако в този закон е предвидено друго. Към преписката е приложена заповед № 513з-5977 от 19.05.2025г. с която директора на СДВР възлага на С. С., н-к сектор „Незаконна миграция“ към отдел „Миграция“ да осъществява общото и непосредствено ръководство на отдела, считано от 19.05.2025г. Приложена и е заповед на директора на СДВР от 24.03.2021г. с която държавният служител заемащ длъжността началник отдел „Миграции“ при СДВР е оправомощен да издава или отказва издаването на разрешения за продължително пребиваване. В този смисъл следва да се приеме, че процесната заповед, постановена от С. С. е постановена от компетентен орган.

При издаването му не е налице нарушение на производствените правила.

С Решение на СЕС (голям състав) от 24 ноември 2020 г. по съединени дела С-225/19 и С-226/19 R. N. N. S (225/19) и K. A. (С-226/19), запитващата юрисдикция е поставила въпроса за обхвата на мотивите, които трябва да съдържа окончателно решение за отказ да се издаде виза на основание член 32, параграф 1 от Визовия кодекс (т. 34). Съдът е посочил, че: "въведената с Визовия кодекс система предполага хармонизация на условията за издаване на единни визи, изключва различията между държавите-членки, органите на държавите членки могат да откажат издаването на виза само на основанията, предвидени в кодекса. При разглеждането на заявленията за издаване на виза компетентните национални органи разполагат с широка свобода на преценка, що се отнася до условията за прилагане на предвидените във Визовия кодекс основания за отказ и до оценката на релевантните факти. (...)

В този смисъл следва да се приеме, че оспорваният отказ покрива изцяло критерии посочени по-горе в решението на СЕС и дава възможност на апликанта да се запознае със мотивите по издаването му. В случая отказът е постановен в писмена форма, подписан е от издателя си и съдържа изложени фактически и правни основания за издаването му, поради което съдът приема, че е надлежно мотивиран. Спазени са изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК относно формата му, тъй като вписаните в отказа основания, обективират ясно волята на административния орган, позволяват да бъде упражнено правото на защита на жалбоподателя, както и да бъде осъществен съдебен контрол за законосъобразност на административния акт. Съгласно ТР № 16/1975 г. на ОСГК на ВС на РБ е допустимо мотивите към акта да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото му издаване.

В настоящия случай и със заявлението подадено от жалбоподателя е налице позоваване

само и единствено на хипотеза на чл.24 ал.1 т.6 – представител на чуждестранно търговско дружество. В., в самото заявление жалбоподателя не е подчертал и посочил, че е студент приет в редовна форма на обучение, каквато възможност самото заявление изрично предоставя. Т. твърдение и основание не е въведено и в допълнително представените от жалбоподателя документи – декларация от 11.06.2026г. В описание на допълнително представените документи към самото заявление жалбоподателя е представил сертификат от БТПП, свидетелство за раждане, „подслон, нот. акт“, застраховка 2бр и „банк“. Т.е. и тук жалбоподателят дори не е създал възможност органа да предположи, че е налице и друго основание по отношение на жалбоподателя, както и, че самият жалбоподател предявява правото си на друго основание. В този смисъл всички твърдения свързани с допуснати нарушения във връзка със студентския статут на жалбоподателя са неоснователни. Органа се е произнесъл във връзка с основание, избрано от самият жалбоподател и с което изрично и единствено е сезиран. Фактът, че жалбоподателят не е предявил подобно право и не е посочил такова основание е невменяем във вина на органа, доколкото приложимият ЗЧРБ не задължава компетентните служби да анализират служебно всичките над 30 потенциални основания, в т.ч. тези по чл.24, чл.24а, чл.24б, чл.24в, чл.24з, чл.24м, чл.25а, чл.25д, чл.28а, чл.33а и пр. Очевидно е, че жалбоподателят не е желал да получи право на пребиваване с цел обучение в редовна форма във висше учебно заведение. В този смисъл и позоваването на това право сега, за първи път в рамките на съдебното производство е неоснователно и несъставомерно. В тази връзка напълно неоснователно е и твърдението за нарушение на чл.2 от Протокол № 1 към ЕКПЧ. Никъде в своята практика, почитаемият съд в С. не е извеждал дори като хипотетична възможност да бъде нарушено право по Конвенцията на което самото лице не се е позовало или не е изложило индикации, че е носител и иска да го упражни. Напротив, цялата юриспруденциялна концепция на ЕСПЧ отстоява разбирането, че правата по Конвенцията са реални и затова имат нужда от ефективна защита. Видно от всички материали по преписката, а и от тези депозираны, впрочем и по настоящото дело, жалбоподателят не представя данни да е налице реално право, което иска да упражни. С тази разлика, че сега, за първи път в съдебна инстанция посочва такова.

Като продължение – от подаденото заявление и приложените документи, в т.ч. и впоследствие представени се установява, че Руската Федерация, търговски представител по пълномощие на М. Сензор, дружество със седалище в М., вписано в единият търговски регистър на БТПП под № [ЕГН] с решение от 21.06.2021г. с решение № [ЕГН]/16.10.2025г. като неюридическо лице без право на стопанска дейност.

Съгласно чл.24 ал.1 от Закона за насърчаване на инвестициите, чуждестранни лица, които имат право да извършват търговска дейност по националното си законодателство, могат да откриват в страната търговски представителства, които трябва да бъдат регистрирани в Българската търговско-промишлена палата.

Същевременно обаче и съгласно ал.2 на посочената норма представителствата по ал. 1 не са юридически лица и не могат да извършват стопанска дейност.

В тази връзка настоящият състав следва да посочи следното: Чуждестранно лице може да регистрира търговски представител в България, при условие, че има право да извършва търговска дейност съгласно националното законодателство на държавата, в която е установено. Търговското представителство на чуждестранно лице не е юридическо лице. Търговският представител и представителството не могат да извършват стопанска дейност от свое име. Сделките, които се сключват с неговото посредничество, са от името на

чуждестранното лице - принципал. Когато тези сделки са сключени с местни лица за нуждите на търговското представителство, те се осъществяват по реда за извършване на сделки между местни лица (съгласно чл. 24, ал. 2 и 3 от Закона за насърчване на инвестициите).

С оглед така очертаната правна рамка и изложените доводи в жалбата че с издаденият административен акт органа е нарушил чл. 8, ЕКПЧОС, като е ограничил правото му на семеен живот, следва да се посочи:

Чуждестранното лице е със седалище и регистрация в [населено място], Р. Федерация. Решението на БТПП за регистрация на търговско представителство е с конститутивно действие. Търговското представителство на чуждестранно лице е неюридическо лице без право на стопанска дейност т. е. неоснователно се обосновава правото на собственост на жалбоподателя върху неясно какъв обект впрочем липсва посочен предмет на собственост засегнат от нарушението/ като същевременно той не е заявил регистрация по смисъла на чл. 11 от Конвенцията пред българските власти.

Във връзка с представената декларация от майка му за регистрация на жалбоподателя по настоящ или постоянен адрес, следва да се отбележи:

Видно от представеният нот. акт, майката на жалбоподателя М. Ш. лично и като едноличен собственик на капитала на „ЛЕОСЕМ 1616“ ЕООД закупува имот – апартамент в [населено място], р-н В.. Този апартамент очевидно е лична собственост на майката на жалбоподателя и на друго държавство, коренно различно от представляваното от жалбоподателя и в този смисъл не може да обоснове никаква връзка с предмета на дейност на дружеството, чиито представител е той.

В случая не може да се констатира каквото и да е нарушение на правото по чл. 8, респ. не е не е налице намеса на държавните власти в неприкосновеността на жилището, кореспонденцията и личният и семейният живот, нито в правото на мирно ползване на притежания.

Неясно е с какво и как властите осъществяват намеса в неприкосновеността на жилището.

Липсата на виза води и до липса на жилищна нужда в страната, поради което няма да се приеме, че с посоченият отказ е налице пречка пред задоволяването му на жилищни нужди. Такива ще възникнат само и единствен във връзка с предоставено право на пребиваване, каквото не е налице.

По своята същност правото на жилище/а впрочем нормата говори за неприкосновеност на жилището, а не за право на жилище изобщо/ не означава право на свободно установяване във всяка държава - страна по Конвенцията по желание и усмотрение. Видно от данните по делото жалбоподателят е гражданин на друга държава, има местожителство там и упражнява правото си. Данните по преписката не позволяват да се установи никаква връзка с територията на Р България по повод упражняване на посоченото право. България не е приемаща държава по отношение на жалбоподателя, той не е бежанец, нито има предоставен хуманитарен статут предполагащ гарантиране на това му право на територията на Р България. Същност единственият аргумент в подкрепа на иначе бланкетното твърдение е наличието на предоставена декларация за адрес, която декларация не може да породи подобно право автоматично. Дадена личност може да има адресна регистрация в различни държави за различни периоди от време и различни цели без да е установен постоянно в някоя от тях.

ЕСПЧ е имал повод да се произнесе, че намесата на органи на публичната власт в правото

на лицето на зачитане на личния и семейния му живот, неприкосновеността на жилището и кореспонденцията следва да бъде квалифицирана като „недопустима“, ако бъде установено, че: (1) не е „в съответствие със закона“ (in accordance with the law); (2) не преследва някоя от легитимните цели, изброени в разпоредбата на чл. 8, параграф 2 екПЧ и (3) „не е необходима в едно демократично общество“ – така решение от 2.7.2018 г. по дело L. v. F. (жалба № 588/13), параграф 42.

Най-общо анализът на посочените разпоредби на т.1 и т.2 на чл.8 от Конвенцията позволява да се очертаят два типа публичноправни задължения, поети от страните по конвенцията. Така, като „негативно“ може да се определи задължението на държавите да се въздържат от недопустима намеса в личния и семейния живот, неприкосновеността на жилището и кореспонденцията на гражданите чрез властнически актове на техните органи, а като „позитивно“ се квалифицира задължението на държавите да обезпечат в националните си правопорядъци условията за ефективно зачитане на неимуществените права по член 8ЕКПЧ/така виж решение на Голямата камера от 16.7.2014 г. по дело Hämäläinen v. Finland (жалба № 37359/09)/.

Нито един аспект от конвенцията обаче, независимо от все по-широкото и еволютивно тълкуване от страна на ЕСПЧ/за все по-широкото тълкуване виж проф.Е. М., Т. Р. of H. D., Н. and R. in EctHR, C.-law Concerning the Right to Respect for P. L. (Article 8 ECHR), Годишник на департамент „Право“ на НБУ, 2022г./ не позволява да се приеме, че посочената разпоредба задължава националните власти да предоставят право на свободно установяване и придвижване на територията на страна по Конвенцията само поради факта, че дадено лице, установено, живеещо и имащо статут на гражданин на друга държава е манифестирало такова намерение. В., подобно право не се предоставя дори в рамките на ЕС, където редица държави членки не позволяват подобно право за граждани на съюза от други ДЧ единствено и само поради факта, че последните са закупили имот в съответната държава/виж Италия, Франция, Гърция, Н. и пр./.

Що се касае до твърдението, че семейната връзка е самостоятелен защитим интерес по смисъла на чл.8 ЕКПЧ и практиката на ЕСПЧ, то съдът приема тази постановка напълно. Но не може да приеме за съставомерно твърдението, че едновременното отнемане на пребиваването на всички членове на семейството представлява несъразмерна намеса в семейния живот. Данните по делото не разкриват колективна мярка за експулсиране и отнемане за да бъде предмет на анализ конкретно отношение на семейството като такова, а са налице, видно впрочем и от твърденията в жалбата, отделни производства, приключили с отделни административни актове, разглеждащи индивидуално, положението на отделните лица, а не общо, колективно и спрямо семейството като такова.

В заключение на тази част, съдът счита за необходимо да посочи, че подсоченото от органа основание за отказ не е опровергано в рамките на настоящото производство. Доказването на основанието на което лицето се позовава и иска да получи право на дългосрочно пребиваване е в тежест на самото лице.

В конкретният случай, ответника е установил правилно, че не са налице никакви доказателства за реално участие и осъществяване на дейност от страна на жалбоподателя. И този извод на органа е необорен. Следва да се посочи още, че представената от жалбоподателя впоследствие декларация също не може да докаже този факт, доколкото същата представлява само твърдение от лицето, което обаче следва да бъде подкрепено с някакви доказателства за да породи желаният ефект. Всички посочени от жалбоподателя в декларацията дейности могат да бъдат лесно доказани при желание и ако същите реално

са осъществени. В т.ч. няма доказателства нито за осъществено пазарно проучване, нито за участие в браншови събития, нито установяване на партньорство с юридически и счетоводни фирми, нито взаимодействие с браншови асоциации и сдружения, нито организиране на маркетингови проучвания, разработване на уебсайт и т.н. и т.н.

С оглед на това ответника е достигнал до единственият възможен отговор на сезиращото искане, а именно, че в относимият период лицето не е осъществявало дейност на търговски представител съгласно нормата на чл. 24 ал. 1 т. 6 от ЗЧРБ. Тази разпоредба изброява редица обстоятелства които именно лицето следва да установи и докаже. Липсата на подобни доказателства обуславя и изхода от производството.

В рамките на настоящият съдебен процес, съдът е предоставил възможност и указал на страната да докаже своите твърдения и в този смисъл и настоящият състав не счита да е налице допуснато нарушение на чл. 6 и чл. 13 ЕКПЧ.

При този изход от спора обоснована, съобразно нормата на чл. 1543 ал. 3 АПК е претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, която съдът определя в минимален размер съобразно чл. 24 изр. първо от НЗПП, а именно – 200 лв. Доколкото съдът присъжда сумата в лева, следвайки нормативната конструкция, то конвертирането и в евро е въпрос по изпълнението на акта и има отношение към последващите действия.

С оглед изложеното следва да се приеме, че жалбата е неоснователна.

Поради това и на основание чл. 172 ал. 2 предл. последно от АПК, Административен съд София-град, 74 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. С., [дата на раждане], гражданин на Р. федерация, срещу Заповед рег. № 513з-6123/04.06.2026г. издадена от началник на отдел „Миграция“ – СДВР, с която на жалбоподателя е отказано предоставяне на право на продължително пребиваване.

ОСЪЖДА А. С., [дата на раждане], гражданин на Р. федерация, паспорт номер 76 4400765 с валидност до 20.04.2031 да заплати на СДВР сумата от 200/двеста/ лева съдебно деловодни - разноски.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му

Преписи от решението да се изпратят на страните.